

Rode Kruis-Vlaanderen in de corona- en de overstromingscrisis

Philippe Vandekerckhove, MD, PhD
Gedelegeerd bestuurder



Inhoud

- Het Rode Kruis
 - Geschiedenis en statuut
 - Rol in rampenparaatheid
- Praktische ervaringen bij recente crisissen
 - corona crisis
 - overstromingen
- Algemene conclusies en aanbevelingen

Henri Dunant (1828 – 1910): "Tutti Fratelli"

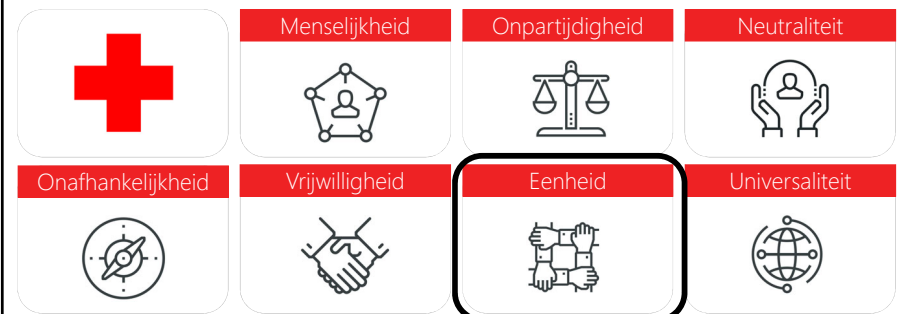


"Un souvenir de Solferino"

"Er moet een onafhankelijke organisatie opgericht worden die neutraal is en hulp biedt aan iedereen"



7 fundamentele principes



Helper van de overheid



Uniek statuut:
Noch overheid, noch NGO maar
"helper van de overheid"



1864: oprichting Belgisch Rode Kruis



De oudste nog bestaande Rode Kruis-vereniging

1972: herstructurering van het Belgisch Rode Kruis

Opsplitsing in 3 gemeenschappen (VL-FR-DUI):



Bepalen strategie onafhankelijk van elkaar



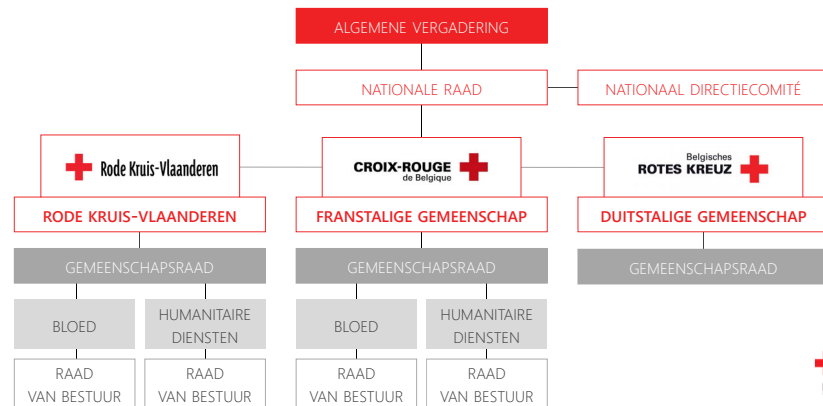
Eén rechtspersoon



1984: vernieuwde staatsstructuur: advies Raad van State: Belgisch Rode Kruis is gemeenschapsmaterie



Structuur van het Belgisch Rode Kruis



Kerncijfers Rode Kruis-Vlaanderen

1.450 vaste medewerkers

- Dienst voor het Bloed
- Humanitaire Dienst (incl. opvang voor asielzoekers)
- Centraal Ondersteunende Diensten

250 lokale afdelingen

14.000 vrijwilligers

250 miljoen € omzet



Inhoud

- Het Rode Kruis
 - Geschiedenis en statuut
 - Rol in rampenparaatheid
- Praktische ervaringen bij recente crisissen
 - COVID-19 crisis
 - overstromingen
- Algemene conclusies en aanbevelingen

COVID-19 crisis

Humanitaire Activiteiten in Vlaanderen

Vanaf 13 maart 2020

- Ziekenvervoer
- Logistieke ondersteuning door Hulpdienst
- Eerste Hulp in tijden van corona
- Omgaan met stress in tijden van corona
- Psychosociale ondersteuning van vrijwilligers
- Voorbereiding van schakelzorgcentra
- Inzet van crisisvrijwilligers
- ...



Vragen

Van: xx.yy@woonzorgcentrum.eu
Verzonden: zaterdag 14 maart 2020 16:31
Aan: socialehulpverlening@rodekruis.be
Onderwerp: ondersteuning vrijwilliger Rode Kruis logistieke taken

Geachte heer/mevrouw,

in ons woonzorgcentrum bereiden we ons voor op mogelijke scenario's voor in geval een uitbraak van het virus en uitval van personeelsleden.

Mijn vraag is dan ook of we via Rode Kruis Vlaanderen tot afspraken kunnen komen om **vrijwilligers** ter beschikking te stellen in dat soort situaties. Taken die van hen verwacht worden kunnen variëren maar zullen zich situeren rond **zorgondersteunende en logistieke taken**. Denk daarbij aan **assistentie bij toiletbezoek, maaltijdbedeling en hulp bij de maaltijd**. Voorbeelden van logistieke taken: **bedopschik tot transport van voedingskarren**. Met wat creativiteit komen we vast en zeker tot volwaardige takenpakketten waarmee onze reguliere medewerkers zich dan kunnen oriënteren op andere essentiële zorgtaken.

Ik kijk uit naar uw reactie,

Alvast dank,

Antwoord



- Hulpdienst?
 - > Inzet in dedicated ziekenwagens COVID19
 - > Woonzorgcentra geen urgentie voor federaal gezondheidsinspecteur
 - > Vrijwilligers vrijwaren voor andere te verwachten inzet
- Andere RK-vrijwilligers?
 - > ja, maar... leeftijd & andere activiteiten
- Dus... óók burgers!

Registratie en login vrijwilligers

- Web platform: <https://crisisvrijwilligers.rodekruis.be/nl>
- Mobile app

Help Rode Kruis-Vlaanderen helpen

Het Rode Kruis stuurt ook tijdelijk vrijwilligers uit naar instellingen, organisaties en regio's waar er nood is naar extra hulp of ondersteuning. Taken kunnen variëren van logistieke en administratieve taken, naar medische of verzorgende taken (voorbeelden voor vrijwilligers met een medisch of (para)medisch diploma of sanitaire bevoegdheid).

In de app kan je je registreren en aangeven waar en wanneer je beschikbaar bent. Daarna krijg je meerdere openbare hulpvragen in jouw buurt te zien. Je kiest zelf waar je op ingaat en aan de slag gaat. Activer je de meldingen, dan krijg je een berichtje als er nieuwe hulpvragen gelanceerd worden.

Meld u aan als vrijwilliger

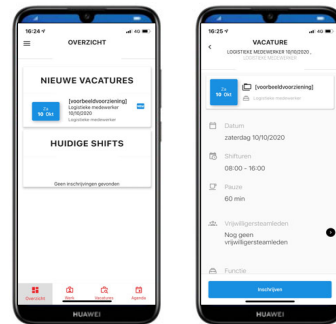
Log in

E-mail

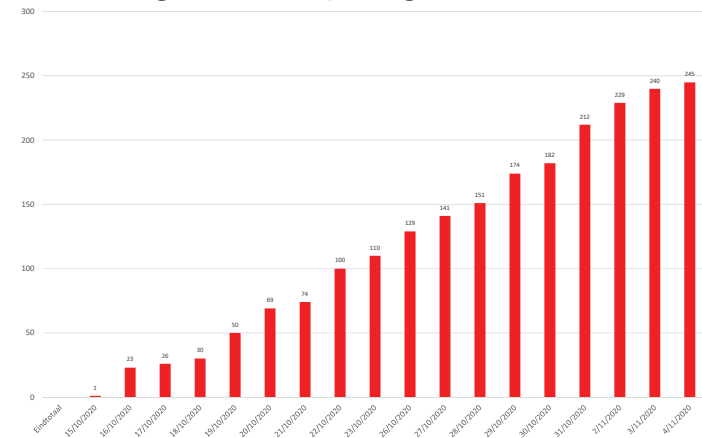
Wachtwoord

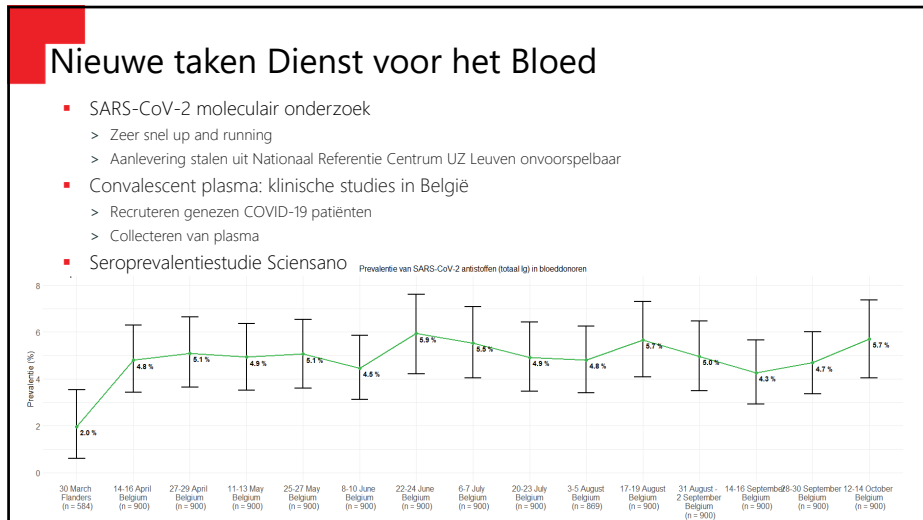
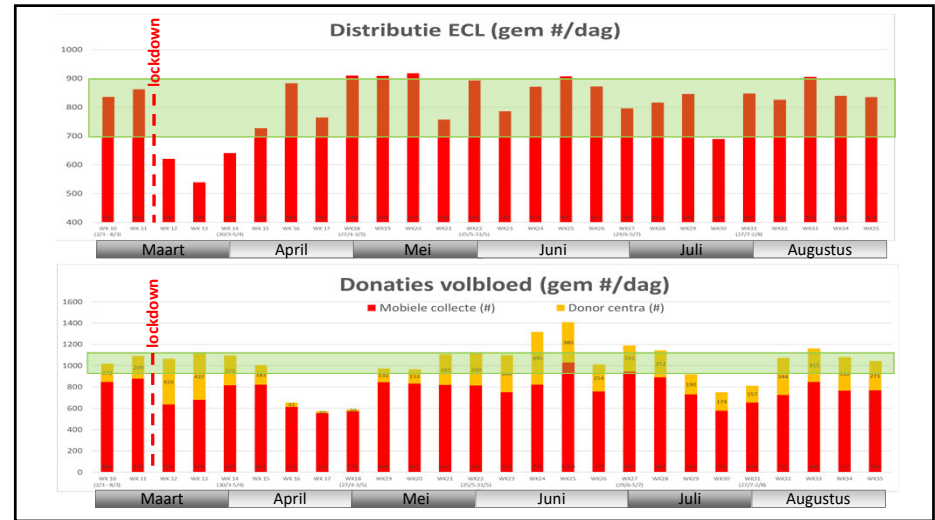
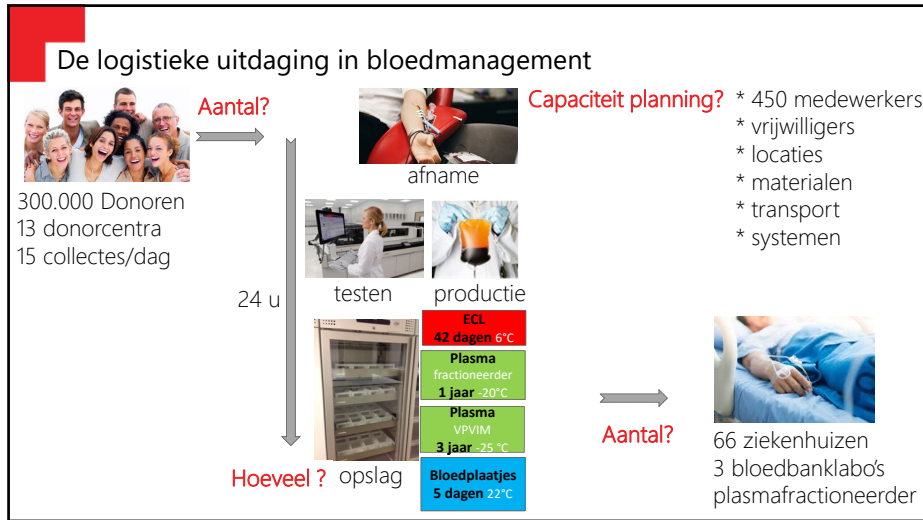
[Nog geen account?](#)

[Wachtwoord vergeten?](#)



Aantal instellingen die hulp vragen – COVID-II

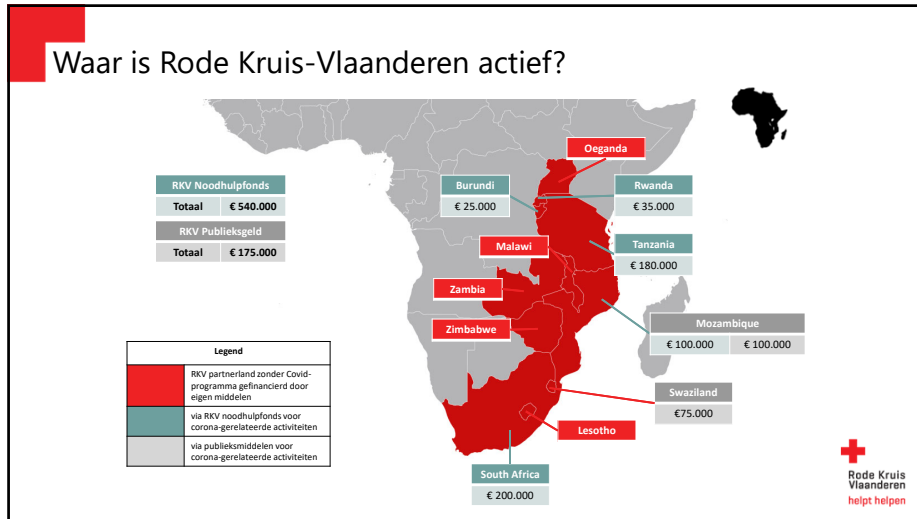




Internationale hulp

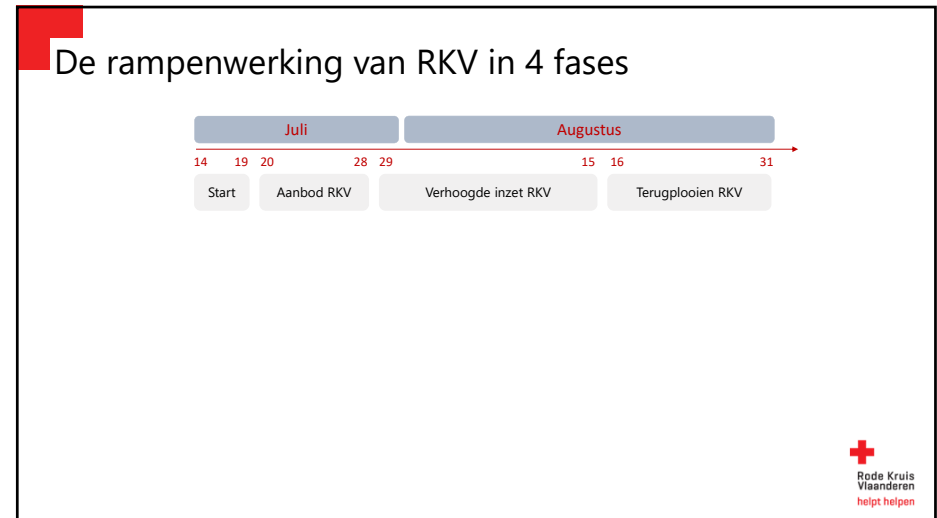
- Pandemie tekent zich in Afrika minder scherp af:
 - onderrapportering?
 - maar tot nu toe geen overbelasting van gezondheidssysteem (uitz. Zuid-Afrika)
- Experts voorspellen chronische crisis zonder echte piek.
- Redenen?

Rode Kruis Vlaanderen helpt helpen



- ### COVID-19 CONCLUSIES
- Inzet met klassieke opdrachten
 - > FIFO
 - > Flexibel en efficiënte coördinatie
 - Nieuwe opdrachten in kerngebieden
 - > inzet burgervrijwilligers te stroomlijnen
 - Meerdere initiatieven vs schaalvoordeel

WATERSNOODRAMP 2021




Start:
#helpenhelpt samen met CRB & veel solidariteit


Juli Augustus

14 19

Start



Rode Kruis-Vlaanderen lanceert solidariteitsactie: 'helpen helpt'




Start:
#helpenhelpt samen met CRB & veel solidariteit

Juli Augustus

14 19


Start



HELPEDE HANDEN. Al meer dan 10.700 crisisvrijwilligers bij het Rode Kruis: zo kunt ook u slachtoffers van overstromingen steunen

Duizenden mensen zetten zich in om wie getroffen werd door de zondvloed te helpen. Alleen al bij het Rode Kruis hebben meer dan 10.700 Belgen zich aangemeld om als vrijwilliger te helpen. Daarnaast duiken in het hele land grote en kleine initiatieven op. HLN vindt het belangrijk om die solidariteit volop te steunen en wil graag helpen om ze alle aandacht te geven. Hieronder vind je alle solidariteitsacties terug. Ontbreekt er nog één? Laat het ons weten via 4040@hln.be.

DV, KVE, KV 20-07-21, 14:00 Laatste update: 22-07-21, 11:12



Start:
#helpenhelpt samen met CRB & veel solidariteit

Juli Augustus

14 19

Start



Inzamelactie voor slachtoffers wateroverlast is groot succes




Start:
Vraag Kabinet Verlinden en vaststelling omvang

Juli Augustus


14 19

Start

- 16 – 19 juli
 - > Overleg & Persconferentie minister Verlinden
 - Gemeenschappelijk rekeningnummer RKV-CRB
 - Lancering platform voor inzet crisisvrijwilligers
 - > 1^e overleg Nationaal Crisiscentrum (NCCN)
 - Inzet DSI in telefooninformatiecentrum
 - Brandweerinzet (pompen en grof puin ruimen)
 - Goederenstroom
 - burgers zamelen massaal in
 - Voedselbedeling: aanbod Voedselbanken & eventsector
 - > Overleg RKV-CRB
 - aanbod inzetten crisisvrijwilligers
 - voorstel om samen te werken met Voedselbanken



Aanbod RKV:
Eerste barsten in positief imago RKV





Nieuws Regio Sport Goesting Billie Podcast

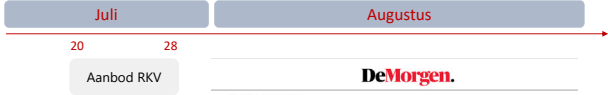
Belgen doneerden al 3,9 miljoen euro aan Rode Kruis voor slachtoffers watersnood

Belgen hebben reeds voor 3,9 miljoen euro aan giften gestart op het speciale rekeningnummer dat Rode Kruis-Vlaanderen en Croix-Rouge de Belgique openen om de slachtoffers van de watersnood te helpen. Daarnaast stelden al meer dan 10.700 Vlamingen zich kandidaat als crisisvrijwilliger om ter plaatse een handje te helpen.

Bron: BELGA
Maandag 19 juli 2021 om 17:43



Aanbod RKV:
Eerste barsten in positief imago RKV



DeMorgen.

Nieuws Rode Kruis

Rode Kruis roept vrijwilligers op om 'zich klaar te houden'

Aanbod RKV:
Eerste barsten in positief imago RKV



NIEUWS GEMEENTE SPORT CITTA BILLIE VIDEO MIJN ARTIKELS

Zij gaven zich op als vrijwilliger bij Rode Kruis, maar konden nog niet helpen: "Spijtig en ontmoedigend"

Nu steeds meer Vlamingen die zich vrijwillig willen inzetten in de overstromde gebieden in Wallonië kritiek uiten op het gebrek aan daadkracht, kondigt Croix-Rouge de Belgique (het Waalse Rode Kruis) aan dat het Rode Kruis-Vlaanderen toestaat om tweehonderd crisisvrijwilligers per dag te sturen. Rode Kruis-Vlaanderen had veertien duizend helpende handen aangetrokken na een oproep, maar slechts 144 van hen werden opgeroepen, tot grote frustratie van velen.

Sylvia Mariën, Paul Demeyer en Pieter Huyberechts
Dinsdag 27 juli 2021 om 21:19





Aanbod RKV:
Moeizaam overleg RKV & CRB en te weinig acties



- 20 – 21 juli
 - > Inzet RKV vrijwilligers
 - Aanbod om # op te schalen
 - > Inzet crisisvrijwilligers: aanbod om
 - maximaal # in te zetten
 - webplatform te vertalen in FR
 - > Inzet RKV beroepskrachten
 - Aanbod om te ondersteunen met beroepskrachten



Aanbod RKV:
Moeizaam overleg RKV & CRB en te weinig acties




Juli

20 28

Aanbod RKV

Augustus

- **22 – 25 juli**
 - > Inzet RKV vrijwilligers
 - DSI & HDI op terrein ter ondersteuning CRB
 - > Inzet crisisvrijwilligers
 - CRB wil eigen platform lanceren; vraag om beschikbare CVW manueel over te zetten
 - Eerste inzet: 3 ploegen in Trooz, Pepinster en Chaudfontaine
 - > Aanbod om grootschalige voedselbedeling organiseren via FEVIA



Aanbod RKV:
Moeizaam overleg RKV & CRB en te weinig acties



Juli

20 28

Aanbod RKV

Augustus

- **26 – 27 – 28 juli**
 - > Inzet RKV vrijwilligers
 - Aanbod commandopost aanvaard
 - > Inzet crisisvrijwilligers
 - Positieve evaluatie van de eerste inzet
 - Aanbod om substantieel op te schalen
 - inzet opgeschaald naar 200/dag vanaf 28 juli
 - Goedkeuring CRB om webplatform te vertalen & samen te gebruiken
 - > Inzet RKV beroepskrachten
 - Start manager interventie RKV als coördinator crisiscel CRB



Verhoogde inzet RKV:
Actie, kritiek & kadering



Juli

29

Augustus

15

Verhoogde inzet RKV




Verhoogde inzet RKV:
Actie, kritiek & kadering



Juli

29

Augustus

15

Verhoogde inzet RKV



Experts en hulpverleners over trage aanpak overstromingsramp: "We zijn niet klaar voor meer crisissituaties"



Verhoogde inzet RKV:
Actie, kritiek & kadering



Juli Augustus

29 15

Verhoogde inzet RKV

HLN NIEUWS SPORT SHOWBIZZ NINA IN DE BUURT VIDEO FUN
BINNENLAND BUITENLAND VTM NIEUWS


Chaos bij hulpverlening in Pepinster: Rode Kruis krijgt opnieuw volle laag

De hulpverlening na de overstromingen in Pepinster van goed twee weken geleden loopt helemaal in het honderd. Dat meldt VTM NIEUWS. Hulpverleners ter plaatse zijn niet te spreken over de werking van het Rode Kruis. Eerst kreeg de organisatie [kritiek omdat ze zich niet liet zien](#), nu omdat ze alles plotseling overneemt en in chaos doet verzanden.

KVDS 2 aug. 2021 Laatste update: 02-08-21, 19:40 Bron: VTM NIEUWS



Verhoogde inzet RKV:
Eindelijk actie voor RKV




Juli Augustus

29 15

Verhoogde inzet RKV

- 29 – 30 juli
 - > Inzet RKV vrijwilligers
 - Commandopost in Barchon opgebouwd
 - > Inzet crisisvrijwilligers
 - Ondersteuning bij 'maraudes', voedselbedeling & schoonmaken
 - > Inzet RKV beroepskrachten
 - RKV ploeg actief in crisiscel CRB
 - Overleg CRB-Deloitte – LT besteding van de middelen
 - Gespreid over 4 domeinen:
 - > Primaire noden: voedsel & hygiëne
 - > Medische & psychosociale hulp
 - > Mobiliteit
 - > Logement
 - CRB vraagt RKV 3 projecten op te nemen



Verhoogde inzet RKV:
Eindelijk actie voor RKV



Juli Augustus


29 15

Verhoogde inzet RKV

- 2 – 8 augustus
 - > Inzet RKV vrijwilligers
 - Positieve samenwerking op het terrein
 - 6/8 - Commandopost in Barchon afbreken
 - > Inzet crisisvrijwilligers
 - Nieuwe opdrachten voor CVW en VW verloopt traag
 - > Inzet RKV beroepskrachten
 - Verloopt niet efficiënt



Verhoogde inzet RKV:
Eindelijk actie voor RKV




Juli Augustus

29 15

Verhoogde inzet RKV

- 9 – 13 augustus
 - > Analyse RKV
 - Inzet RKV geapprecieerd op het terrein
 - Coördinatie projecten RKV krijgt onvoldoende ruimte
 - Inzet CVW blijft kleinschalig
 - > Conclusie RKV
 - afbouwen van de RKV inzet tegen 31/08
 - Vertaald CVW-platform blijft ter beschikking van CRB



Terugplooiën RKV:
Plan CRB voor 35mio€, stof rond RKV gaat liggen

DeMorgen.

Nieuws Overstromingen

Recordbedrag van 35 miljoen euro voor slachtoffers overstromingen

Rode Kruis Vlaanderen helpt helpen

De Standaard
Date: 04-10-2021
Page: 2-3
Periodicity: Daily
Journalist: Peter De Lobel

Circulation: 76099
Audience: 488762
Size: 1 026 cm²

Kleine Waalse gemeenten missen mankracht om noodhulp te besteden

De burgemeesters van de gehavende gemeenten komen letterlijk handen te kort om de miljoenen aan noodhulp om te zetten in concrete projecten.

Geld is niet meer de eerste zorg

- federale lening van 1,2 miljard euro voor heropbouw van infrastructuur van "nationaal belang"
- 800 miljoen van de Waalse relanceplannen die geherïenteerd wordt
- renteloze lening van 1 miljard die de verzekeraars nog verstrekken aan de Waalse overheid.
- Rode Kruis, dat zo'n 40 miljoen euro inzamelde, verdeelt een deel van dat geld over de gemeenten.
- geld dat de verzekeraars moeten uitkeren

Toch zitten de burgemeesters van sommige kleinere gemeenten nog altijd met de handen in het haar ... 'ik heb simpelweg de mensen niet om die budgetten te beheren zegt de burgemeester van Trooz.

HUN OPTREDEN TIJDENS DE WATERSNOOD IN JULI BEOORDEELD IK ALS POSITIEF

• Vlaanderen | • Wallonië

VRIJWILLIGERS	89%	92%
BRANDWEER	82%	89%
LEGER	66%	73%
BURGEMEESTERS	44%	62%
RODE KRUIS	41%	59%
FEDERALE REGERING VAN ALEXANDER DE CROO	32%	34%
GOUVERNEURS	18%	26%
DAMBEHEERDERS	17%	14%
WAAELSE REGERING VAN ELIO DI RUPO	12%	31%

Streng voor regering-Di Rupo na wateroverlast

In De Grote Peiling werd ook gepolst naar hoe we de aanpak van de dramatische overstromingen in juli beoordelen. Vooral de Waalse regering komt daar allerminst goed uit. Bij de watersnood kwamen minstens 38.543 huizen in Wallonië erg zwaar beschadigd, waarvan 642 volledig werden verwoest. Opvallend: het zwaar getroffen Wallonië zelf geeft de regering van Elio Di Rupo betere punten dan de Vlamingen: 'slechts' 43% van de Walen beoordeelt haar aanpak als negatief, in Vlaanderen denkt 57% daar zo over. Wallonië is dan weer strenger voor de dambeheerders en gouverneurs die te laat of foutief ingrepen dan voor Di Rupo. De vrijwilligers en brandweerlieden kunnen dan weer wel overal op heel wat erkenning rekenen. En ondanks de kritiek die er was, krijgt ook het Rode Kruis van de slachtoffers een (licht) positieve beoordeling. (SPK)

Het Laagste Nieuws, 20 september 2021

Rode Kruis Vlaanderen helpt helpen

Inzet crisisvrijwilligers

Crisisvrijwilligers in het platform

vrijwilligers ingezet

Rode Kruis Vlaanderen helpt helpen

OVERSTROMINGEN CONCLUSIES

- Rode Kruis
 - > operationele verschillen CRB – RKV
 - Geen coördinatie- wel implementatieprobleem
 - > Maximaliseren hulpverlening vs andere overwegingen
 - Cfr. ervaring brandweer etc...
- Overheden
 - > Complexiteit rampenaanpak BE
 - Implementatie issues
 - ontbrekend niveau wanneer provincie-overstijgend
 - > Ieder zijn rol: voor Rode Kruis
 - FIFO
 - Paramedisch en licht logistiek
 - > Stroomlijnen inzet burgervrijwilligers
 - > *Arbeidswetgeving voor personen actief in rampenhulpverlening*

Inhoud

- Het Rode Kruis
 - Geschiedenis en statuut
 - Rol in rampenparaatheid
- Practische ervaringen bij recente crisissen
 - COVID-19 crisis
 - overstromingen
- Conclusies en aanbevelingen

Aanbevelingen

Belgisch Rode Kruis

- **Basiswet** van 30 maart 1891 is verouderd
- Deugdelijk bestuur onmogelijk binnen 1 **rechtspersoon**: in lijn brengen met realiteit en advies Raad van State
- Excellentie in **kernopdrachten** nastreven

Rode Kruis-Vlaanderen

- Rampenwerking niet per provincie organiseren
- Coördineren inzet van burgervrijwilligers als nieuwe opdracht
- Rampenhulpverlening breder dan verlenen van eerste hulp, vervoeren en opvangen van slachtoffers

Overheden

- Organisatie van de rampenparaatheid: 3 crisisniveaus: gemeentelijk, provinciaal en federaal
 - federaal: 3 betrokken ministers
 - gewestelijke fase nodig wanneer noodsituatie provincie overstijgt
- Rode Kruis te evident: betrekken bij planning, niet als stop-gap (labo testing SARS-CoV-2, overstromingen, crisisvrijwilligers, etc)
 - Budget beperkt ivm de verwachtingen
 - Toenemende inzet privé-bedrijven / consultants aan hoge kost
- Discontinuiteit overheden: verlies "governmental memory"
 - Ministeriële kabinetten
 - Toegenomen verloop hogere ambtenarij